

Årsberetning for DOF-Bornholm

2016

Det er igen blevet den tid på året hvor vi skal kigge ned i motorrummet på lokalafdelingen og se hvordan det hele kører. Og jeg synes faktisk roligt at man kan sige, at det hele kører som smurt. En af de ting der gør at lokalafdelingen er så velkører, er jo medlemmernes flittige indsats på en række områder. Det er noget af det vi skal vende i denne årsberetning, lige som vi skal se på hvad vores kontingent bliver brugt på.

Når vi i fremtiden ser tilbage på 2016 er det nok en særlig hændelse, der vil stå klarest – og det er ikke en gang en vi rigtig kan tage æren for. Jeg tænker selvfølgelig på vores første sikre ynglepar af Havørn. Det var et stort ønske, vi dermed fik opfyldt og ørneparret er siden jævnlige set på familieudflugt rundt om på Bornholm, til glæde for de medlemmer der færdes ved bl.a. Udkæret, Ølene eller Hundsemyre. Indtil videre har vi dog valgt at holde placeringen af reden hemmelig, hvilket jeg tror på, at der er forståelse for. Året bød selvfølgelig også på diverse rariteter som Høgeugle, Lattermåge og Sibirisk Jernspurv, for dem som mere interesserer sig for unikke iagttagelser – og dem er der selvfølgelig også plads til i foreningen.

Tilbage til vores faste ynglefugle. Her er til gengæld flere arter vi godt kan tage en stor del af æren for, klarer sig særlig godt her på øen. Dette gælder ikke mindst Stor Skallesluger som råder over 44 store, flotte kasser. Dette har betydet en meget flot fremgang fra 14 par i 2012 til nu hele 34! Det er en population af international kvalitet, som vækker berettiget opsigt i hovedforeningen. Den lille bestand af Perleugler nyder også godt at talrige velindrettede boliger – ikke mindre end 59. Arten kvitterede med sin hidtil bedste ynglesucces, idet der med fem kuld produceredes sammenlagt 22 unger! I sensommeren har der med andre ord befundet sig omkring 30 Perleugler i øens skove. Såvel skallesluger- som uglekasser tilses selvfølgelig hvert år af hver sin arbejdsgruppe og vores hulkamera er

flittigt i brug. Det er et betragteligt arbejde disse frivillige udfører og heldigvis belønnes deres indsats med nye generationer nu og i fremtiden af disse spændende arter. Netop det at sørge for egnede ynglesteder for vores fugle er en af de tre vigtigste opgaver, jeg mener vi har i DOF. Det er Jan Riis Hansen og Hanne Tøttrup der samler trådene for hhv. skalleslugere og ugler. Jeg vil gerne benytte lejligheden til at takke jer og medlemmerne af jeres arbejdsgrupper for et utrætteligt engagement. Tusind tak.

Bornholm kan med rette kalde sig Tranernes Ø. Her yngle fuglene tættere end i nogen anden dansk region og får flere flyvefærdige unger per par. Bestanden er på de sidste fem år næsten fordoblet, så vi nu huser et halvt hundrede par. Faktisk er succesen så stor, at arten ikke længere har en lokal DOF-koordinator. Det har Vandrefalkene til gengæld og Christian Lau har nok at gøre med at indsamle oplysninger og koordinere ringmærkning. Resultatet fra 2016 lød på tre par der fik ni unger på vingerne. At der ikke kom unger til verden på Helligdomsklipperne skyldtes, som man måske husker, at hunnen blev dræbt af en rival i foråret. Vi kunne i år fejre, at det nu er ti år siden, arten atter etablerede sig på øen og siden er der fløjet i alt 45 nye Vandrefalke fra reden! Et helt utopisk tal hvis vi tænker os tilbage til starten af århundredet.

Som det fremgår har det været et godt år for mange af vores ynglefugle. Træerne vokser dog på ingen måde ind i himlen – slet ikke kommunens. Mange af vore almindelige arter klarer sig rigtig dårligt. Specielt de som findes i tilknytning til landbrugsområder og flere afrikatrækkere mistrives. F.eks. er hver tredje Sanglærke og hver anden Løvsanger forsvundet bare siden år 2000. Det er derfor af største betydning, at vi vedbliver med at udøve en anden af vores vigtigste opgaver; nemlig som overvågere af naturens tilstand. Klimaforandringerne har vi i flere år kunnet dokumentere her på vores egne breddegrader. Det er i den forbindelse uforståeligt, at kommunen som antydnet vælger af fælde store skovområder, netop nu hvor CO₂-niveauet forventes at toppe. Den voldsomme skovning betyder ud over en udsendelse af flere hundrede års opsamlet CO₂ samtidig, at en masse småbiotoper forsvinder, indtil der atter etableres

skov på de berørte områder. For en allerede belastet bestand kan det betyde et alvorligt tilbageslag, som måske ikke kan rettes op igen.

Blandt vores overvågningsværktøjer er kystfugletællingerne og i januar fik vi for 51. gang dækket Bornholms 158 km. omkreds – en tradition som jeg synes Mogens Kofod skal holde os fast på i mange år fremover. Nu forstærket af en sommertælling som i 2016 for femte gang lokkede foreningens medlemmer ud på en tur langs vores smukke kystlinje. Punkttællingerne fortsætter selvfølgelig ufortrødent og for hver gang en rute bliver optalt får materialet større værdi. Ellers må man sige, at det store Atlas III projekt har fyldt rigtig meget de tre seneste år og nu lyder fløjten for en slutspurt. Vi skulle gerne have alle vores kvadrater dækket, når vi mødes her igen om et år! Det bliver spændende at se resultatet, når det hele er gjort op om nogle år. En tydelig tendens man allerede kan se, er de varmeelskende artes fremgang. Dette illustreres glimrende af, at Sortstrubet Bynkefugl i år slog sig ned som ynglefugl på Bornholm for første gang. En glædelig begivenhed med en trist baggrund.

Vil man vide hvilke fugle, der netop nu kan ses på øen er DOFbasen stadig vores bedste kilde. I 2016 har vores 186 bidragydere været ekstra flittige, for der er blevet indrapporteret hele 62.600 iagttagelser – det var næst flest nogensinde og tredje flest blandt landets kommuner. Vi tegnede os for 4 % af totaltallet med gennemsnitligt hele 171 obs pr. dag. Ikke ringe af en medlemsskare på godt 1 % af DOF's medlemmer. Der kommer stadig nye indtastere til og i år noget flere end normalt. Lokalt er der selvfølgelig stadig plads til, så skriv til undertegnede hvis du savner en. Samlet set ligger der i øvrigt nu næsten 600.000 iagttagelser fra Bornholm og 18½ mill. for landet som helhed.

En hyggelig måde at opleve nogle af alle disse fugle på er at deltage i en af foreningens mange organiserede fugleture. Det er en af de gratis glæder, man får som medlem af DOF. Foruden småturene kunne man i 2016 komme med til Vadehavet, hvilket en snes medlemmer valgte. Ud over den flotte palet af småture stillede Eilif Bendtsen troligt op den første søndag i hver måned til en tur ud på øen alt efter vejr og fugle. Endelig

havde ekskursionsudvalget planlagt et par spændende møder, hvor man bl.a. kunne stifte nærmere bekendtskab med Afrikas fugle. Udvalget består af ni medlemmer med Hanne Tøttrup som tovholder. På årets første møde valgte Thomas Christensen dog desværre at takke af. Heldigvis havde Kåre Kristiansen lyst til at indtræde i stedet. Dette har bl.a. den fordel, at han står for at arrangere kurserne med Klaus Malling Olsen.

Lokalbestyrelsen har derimod ikke været ramt af frafald og vi er derfor den samme fasttømrede gruppe som sidste år. Faktisk er den eneste forandring siden 2012, at Merete Mortensen sidste år trådte til som suppleant. Dette kunne jeg faktisk godt ønske, flere havde lyst til, for det er altid godt med en ny synsvinkel, på de emner vi arbejder med. Arbejdet har ud over den daglige drift af foreningen bl.a. omfattet debat om vindmøller, at give kommunen gode råd om sejlads på lagunen ved Dueodde samt ikke at fjerne tang på lokaliteter med mange vadefugle og drøfte evt. udsættelse af ræv og Tjur på Bornholm. Vi er desuden involveret i projektet med at frigive Kæmpeåen oppe i området ved Fuglesangen og endelig har vi fået opsat en række fuglekasser ved Kærgård. Jeg vil godt takke bestyrelsesmedlemmerne for deres mange timer i DOF-Bornholms tjeneste gennem årene. Møderne er godt nok hyggelige, men det er samtidig en vigtig funktion, der her udøves. En særlig tak skal lyde til Kåre Kristiansen, som lige som de foregående otte år har holdt styr på vores finanser.

Som I nok ved, har vi endnu en del flittige hænder, som bl.a. sørger for at vi har en flot Facebook- og internethjemmeside. Sidstnævnte rundede i øvrigt otte år i 2016. Flittig må man bestemt også kalde Lis Jensen som er redaktør på, hvad jeg mener, er landets flotteste lokalblad.

Lokalafdelingens altid imødesete blad – som de fleste vel stadig kalder Gaddisijn – udkom i år med sin 37. årgang. En ny og meget glædelig post vi oprettede i år, var den som øens første ørne-koordinator. Valget faldt på Jens Christensen, som varsomt har fulgt havørneparret og indsamlet viden om dem. Ud over vores egne grupper og udvalg er DOF-Bornholm repræsenteret i en række sammenslutninger af naturbrugere. Det drejer sig om Friluftsrådet, hvor Kurt Pedersen efterhånden har deltaget i utallige

møder med jægere, fritidsfiskere, bilentusiaster og orienteringsløbere for at få dem til at forstå vigtigheden i bevarelsen en fuglerig natur. I Grønt Dialogforum, som er et netværk af virksomheder og interesseorganisationer på Bornholm, der beskæftiger sig med miljørelaterede emner, sidder Jens Christensen. Hvert år mødes vi desuden med Naturstyrelsen til en vigtig gensidig orientering. Vi har et udmærket samarbejde, hvor DOF bl.a. fortæller dem, hvor de skal passe på Traner og andre sårbare ynglefugle og de samtidig fortæller os hvad de finder af ynglefugle og i hvilken retning plejen af vores skove går. I år har vi som noget nyt stillet en optæller (vi snakker igen om Kurt) til rådighed for NST ved Hagemyr, hvor der sker store ting. Det er meningen, at ændringen i antallet fugle og fuglearter skal dokumenteres, mens området udvikler sig. Endelig har vi kontakt til Naturstyrelsen via deres brugerråd, hvor Christian Lau befinder sig.

Inden vi helt kan runde endnu et godt år af, skal det konstateres, at vores medlemsskare er nogenlunde stabil med få nye medlemmer og enkelte udmeldinger. I alt ligger vi på 215 medlemmer eller 5,4‰ af befolkningen. Sammenlign dette med 2,9 ‰ for landet som helhed. Ikke nok med at vi har næsten dobbelt så mange medlemmer som befolkningstallet berettiger os til, så håber jeg også, at det fremgår, at DOF-Bornholms medlemmer er nogen af landets flittigste. Det giver os en fantastisk mulighed for at udøve tre utrolig vigtige funktioner, som er overvågning, formidling samt tilvejebringelse og beskyttelse af ynglesteder.

Nu har jeg godt nok lige fortalt, at lokalafdelingens bestyrelse ligner sig selv til forveksling. Efter at have tilendebragt denne min femte årsberetning kommer der dog til at ske en håndgribelig forandring. Fra 2017 vil DOF-Bornholm nemlig have en ny formand og en ny kasserer. Jeg takker hermed for fem rigtig gode år og ønsker den nye formand held og lykke. Det er sjovt at tænke på, at i de fem år der er gået har vi bl.a. været på næsten hundrede ture sammen, talt fuglenes sag i utallige artikler og optræden på TV og i radioen, tjekket vores fuglekasser næsten 500 gange, læst over 600 sider i lokalbladet, talt fugle på over 1.500 km kyst, spist tyve lækre kager til aftenmøder (det kan heldigvis ikke ses), tastet

mere end en kvart mill. observationer i DOF-Basen og som kronen på værket bygget et ualmindelig flot fugletårn. En bedre og mere flittig forening skal man lede længe efter! Tak for i år og tak for denne gang!